

Курс "Християнська етика - 1"

Відеолекція 10: Третя заповідь та брудний язик. Ненормативна лексика.

(Девід Феддес)

«Не призывай Імення Господа, Бога твого, надаремно, бо не помилує Господь того, хто призиватиме Його Ймення надаремно» (Вихід 20:7).

Попри те, що це - одна з головних світових проблем, багато людей зовсім не сприймають її серйозно. Цей гріх приносить смерть, і все ж багато хто думає, що він не має великого значення. Проблема, про яку я говорю, - це ненормативна лексика і, що особливо важливо, неправильне використання імені Бога.

Ви можете подумати: "Ну що ж, добре! У нас і так багато проблем: СНІД, злочинність, безпритульність, наркотики, жорстоке поводження з дітьми та війни. І попри те вас турбують якісь непристойні слова? Якщо ви хочете поговорити про щось важливе, добре, говорімо про це. Але не про те, як очистити нашу мову. Це ж найменша з наших проблем! Це всього лише слова".

Дозвольте мені поставити ще одне питання, яке також здається досить незначущим, у порівнянні з дійсно "великими" проблемами: графіті - нанесення аерозольної фарби на будівлі, паркани та транспорт. Якби вас попросили визначити найсерйознішу проблему в наших містах, то графіті не було б на першому місці. Банди, наркотики, безробіття, підліткова вагітність, контроль над зброєю - ось великі проблеми. Порівняно з ними, поява невеликої кількості аерозольної фарби в непридатних місцях здається абсолютно неважливим питанням.

За винятком того, що це має значення. У цьому переконані як соціологи, так і громадські діячі, і працівники правоохоронних органів. Вони виявили, що місця, де терпляче ставляться до графіті та знищення майна, - це райони, де загальне почуття гордості за суспільство знижується, а рівень злочинності зростає. Представники міської влади помітили, що коли вони тримають стіни в метро пофарбованими та регулярно очищують їх від графіті, - рівень злочинності в метро знижується. Суспільство з мурованими будівлями, сміттям на вулицях та графіті на стінах - це спільнота, яка викликає зневагу до власності, людей та до себе. І таке ставлення породжує всілякі інші недоліки.

Було б помилково стверджувати, що графіті - причина всього зла і позбавлення від нього вирішить всі проблеми. Але графіті відображає почуття зневаги та відчаю, що лежать в основі інших недоліків, і посилює це ставлення.

Яке це має відношення до неправильного використання імені Бога? У нас виникає спокуса сказати: "О, це всього лише слова". Але слова - це не просто звуки, що видаються вібраціями наших голосових зв'язок. Лише слова? В деякому розумінні слова - це все. Слова - це те, як ми виражаємо свої думки та відношення. Слова - це основний спосіб, за допомогою якого ми спілкуємося з іншими. Коли ми ретельно підбираємо слова, це демонструє повагу до себе та до інших. Але, коли ми необачно ставимося до слів, які використовуємо, це показує, що ми необачно ставимося до того, ким ми є, і до того, як ми ставимося до інших.

Використання нашої мови особливо важливе для Бога. Usta, які легковажно вимовляють ім'я Бога, розкривають серце, яке легковажно ставиться до Бога. Usta, що вимовляють ім'я Бога лише з благоговінням, говорячи про святі речі з максимальною обережністю та особливою повагою, показують нам серце, яке шанує Бога. Хто ми такі і що ми думаємо про Бога, виявляється у тому, як ми говоримо.

Подібно до того, як графіті демонструє зневагу не лише до власності, але і до себе та до інших, так і зловживання ім'ям Бога демонструє не лише зневагу до слів, але і зневагу до себе та до Бога. Подібно до того, як графіті є зовнішнім симптомом внутрішнього ставлення, яке породжує всілякі проблеми,

неправильне використання імені Бога є зовнішнім симптомом внутрішнього ставлення, яке лежить в основі майже кожної проблеми в сучасному світі.

Якщо ми не сприймаємо Бога серйозно, то чи зможемо взагалі сприймати когось або щось інше навсправжки? Якщо для нас ім'я Бога не є святим, то що святе? Коли ми не пильнуємо про те, щоб не образити Бога, то нас мало турбують почуття інших. Коли ми робимо графіті на імені Бога та атакуємо Його честь, то посилюємо загальну атмосферу зневаги до Бога, яка породжує всілякі нечестиві та антигромадські вчинки, які тільки можна уявити.

Якщо ви думаєте, що я перебільшую значення того, про що сказано вище, то ви не погоджуєтесь не лише зі мною. Ви не погоджуєтесь з Ісусом Христом. Він є Тим, Хто надає таку велику вагу словам, а не я. Він - Той, Хто заявляє, що те, що ми говоримо, розкриває, хто ми є і яка наша позиція перед Богом. Послухайте, що сказав Христос: "Роде зміїний! Як ви можете мовити добре, будши злі? Бо чим серце наповнене, те говорять уста. Добра людина з доброго скарбу добре виносить, а лукава людина з скарбу лихого виносить лихе. Кажу ж вам, що за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь судного дня! Бо з слів своїх будеш виправданий, і з слів своїх будеш засуджений." (Євангеліє від Матвія 12:34-37).

Згідно з вченням Ісуса, слова свідчать про те, що перебуває в серці. Слова - це докази, які виправдовують чи осуджують нас. Слова є свідченням про спасіння чи прокляття.

Коли Бог дав Десять Заповідей, Він наказав: "Не призывай Імення Господа, Бога твого, надаремно, бо не помилує Господь того, хто призиватиме Його Імення надаремно" (Вихід 20:7). Різні проблеми виникають від недбалості до слів та зневаги до Бога, але головна проблема полягає в тому, що Сам Бог ображається, і Він "не залишить без покарання того, хто вимовляє Його ім'я марно".

Я зустрічав людей з жаклихими висловами, людей, які неправильно використовують ім'я Бога майже в кожному другому реченні. Іноді, коли вони дізнаються, що я не просто християнин, а ще й пастор, то збентежуються і просять вибачення. Вони говорять: "О, я не знав. Вибачте, якщо я вас образив". Що ж, образити мене - менша з їхніх проблем. Таким людям варто менше хвилюватися про те, що я можу подумати, і більше про те, що думає Бог.

Господь святий, і Його ім'я святе. Тому ми завжди повинні говорити про Нього з побожністю, а не з недбалістю або зневагою. Бог наказує: "Не вимовляй імені Господа, Бога твого, марно". Щоб зрозуміти, що Бог забороняє цією заповіддю, давайте спершу звернемо увагу на найпоширеніші випадки неправильного використання імені Бога.

Зловживання іменем Бога

Перше і, можливо, найгірше - це богохульство. Богохульство - це умисне втоптування імені Господа в бруд, глузування, образа і насмішка над Богом, коли людина говорить про Нього з ненавистю і зневагою. Деякі люди з гнівом нападають на Бога, про якого написано в Біблії, стверджуючи, що вони не можуть вірити в Нього. Деякі автори - богохульники зображують Ісуса, як шахрая. Деякі коміки і фільми насміхаються над біблійними історіями та істинами про Господа. Усе це різновиди богохульства, умисних і прямих посягань на ім'я, репутацію та честь Бога.

Ще один спосіб зловживання іменем Бога - недбалість. Деякі люди використовують ім'я Бога, як вигук, як спосіб оживити свою мову. Вони говорять: "Боже мій" не на початку молитви, а як спосіб виразити здивування. Вони говорять: "Боже мій", не у славослов'ї Божої доброти, але для того, щоб виразити легке здивування. Вони використовують слова "Бог Всемогутній" і "Ісус Христос" не для того, щоб закликати Господа неба і землі, а для того, щоб додати трохи сили та емоцій до того, що вони говорять. Деякі використовують слово "Бог" практично в кожному реченні замість паузи або, як вимовну кому чи крапку. Це свідчить про відсутність словникового запасу і творчості, а також свідчить про відсутність поваги до Бога. Випадкове і зневажливе використання імені Бога є порушенням Божої заповіді.

Ще одним пороком є ненормативна лексика. Що означає лаятися? Це означає говорити так, наче ми володіємо Божим гнівом та покараннями. Якщо ви говорите про прокляття або закликаєте когось йти до пекла, ви берете на себе відповідальність за прокляття, яке може виконати тільки сам Бог. Тільки Бог може призначити людину до вічного страждання в пеклі. Ви не маєте права висловлювати таке жакливе прокляття. Але, можливо, ви скажете: "Це тільки слова. Я нічого не маю на увазі". Ви нічого не маєте на увазі? Ви думаєте, що можете говорити про пекло або прокляття так, як ви могли б сказати "вау" чи "гірше"? Якщо ви маєте сміливість вимовляти жакливі прокляття, використовувати слова, які повинні адекватно використовуватися лише як особливе попередження про Божий суд, то це свідчить про те, що ви не ставитеся до Судді всесвіту з належною серйозністю.

Ще одним способом неправильного використання імені Бога є використання евфемізмів, використання висловів, які не настільки роздратовують, як слово, яке насправді подразнює. Ви можете бути занадто ввічливі, щоб "проклинати" щось, тому замість цього ви "проклинаєте" це. Ви не хочете зловживати іменем "Ісус", тому замість цього говорите: "Боже" або "ОМГ!" (англійська аббревіатура фрази "О мій Боже!"). Ви не хочете говорити "Бог" просто як вигук, тому замість цього ви говорите "пекло взяло" або "пекло забори". Проте, використання евфемізмів є "більш ввічливим" і "респектабельним" способом зловживання Божим ім'ям.

Можливо, у вас з'явиться спокуса сказати: "Розслабтеся! Це ж не настільки серйозно, чи не так? Це ж просто слова". Моя точка зору: ви висловились дуже точно. Для ВАС - це дійсно лише слова. Коли ви говорите так, ніби Бог і Ісус - це лише слова, ви показуєте, що для вас Бог та Ісус не є живою особистістю і не є справжньою реальністю. Коли ви говорите так, то здається, що прокляття і пекло - це лише слова, ви нехтуєте жакливим судом, що чекає на ворогів Бога, які насправді будуть прокляті та послані до пекла.

Лише слова? "Господь не залишить без покарання того, хто зловживає Його іменем". Лише слова? "Люди повинні будуть дати відповідь в день суду за кожне недбале слово, сказане ними". Ісус говорить: "Бо від слів своїх ти будеш виправданий, і від слів своїх ти будеш осуджений". Невірно використання імені Бога - це не просто порушення етикету або недолік словникового запасу. Це образа Бога. Це симптом того, що ми втратили зв'язок з Тим, ким насправді є Бог у Його святості та величі.

Нажаль, мені довелося бути настільки прямолінійним і конкретним щодо всього цього. Описуючи зловживання ім'ям Бога, я ризикую сам робити теж саме. Але я хочу, щоб ви чітко бачили, як деякі поширені вирази, про які ви, можливо, і не замислювалися, є порушенням Божої заповіді.

Релігійні зловживання іменем Бога

До цього моменту ми розглянули деякі з найменш релігійних способів неправильного використання імені Бога, але, нажаль, також можливе неправильне використання імені Бога способами, які здаються досить релігійними.

Один із прикладів - це використання імені Бога для підтримки нашого власного порядку денного. Деякі проповідники та служителі церкви люблять говорити: "Господь відкрив мені це..." або "Господь сказав мені зробити те...". Деякий час тому я побачив телевізійного проповідника, який сказав: "Господь відкрив мені, що Він зробить великі справи, якщо хоча б 300 людей, які дивляться цю програму, зателефонують і перерахують по 300 доларів за наступну годину". Це може бути хорошим шахрайством, що дозволяє зібрати 90 000 доларів менше ніж за годину. Але чи було це прямим відкриттям від Господа? Висловлювання "Господь сказав мені таке-то і таке-то..." - це ефективний спосіб маніпулювати іншими та вимагати божественної авторитетності для своїх власних ідей, але це також ганебне зловживання іменем Бога.

Ім'я Бога може бути неправильно використане навіть у розмові про Бога, якою ми користуємося в церкві. У Книзі Еклезіяста 5:1-3 Біблія говорить: «Не квапся своїми устами, і серце твоє нехай не поспішає казати слова перед Божим лицем, Бог бо на небі, а ти на землі, тому то нехай нечисленними

будуть слова твої! Бо як сон наступає через велику роботу, так багато слів має і голос безглузлого. Коли зробиш обітницю Богові, то не зволікай її виконати, бо в Нього нема уподобання до нерозумних, а що ти обітуєш, сповни!»

Коли відвідуєте церкву, добре обдумуйте свої слова. Переконайтеся, що ви слухаєте Бога, перш ніж говорити про Нього. Не вимовляйте жодних молитов і не співайте пісень, які насправді не відображають ваш духовний стан. Коли бездумно відшукуєте святі слова, ви зловживаєте Ім'ям Бога. Розпочинаючи безглузді молитви, ви не справляєте враження на Бога, а навпаки - ображаєте Його. Ісус говорить: «А як молитесь, не проказуйте зайвого, як ті погани, бо думають, ніби вони будуть вислухані за своє велемовство» (Матвія 6:7). Коли ви молитесь, скажіть Богові, що лежить у вас на серці, а потім мовчіть. Господь швидше вислухає одне щире, сердечне слово, ніж години порожніх розмов.

Еклезіяст у 5 розділі наголошує на тому, що ми маємо бути обережніші у наших розмовах про Бога та не говорити того, що насправді не маємо наміру виконати. Потім він попереджає нас, щоб ми не давали обіцянок, які ми не зможемо виконати.

Книга Еклезіястова 5:4-7

«Краще не дати обіту, ніж дати обіт і не сповнити! Не давай своїм устам впроваджувати своє тіло у гріх, і не говори перед Анголом Божим: Це помилка! Пощо Бог буде гніватися на твій голос, і діла твоїх рук буде нищити? Бо марнота в численності снів, як і в многості слів, але ти бійся Бога! Якщо ти побачиш у краї якому утискування бідаря та порушення права та правди, не дивуйся тій речі, бо високий пильнує згори над високим, а над ними Всевишній».

Ім'я Бога може бути неправильно використане в клопотаннях, присягах та обіцянках, які ми даємо на релігійних церемоніях. Під час хрещення ви даєте обіцянку, Бог серйозно ставиться до неї, навіть якщо ви сказали її лише для того, щоб продовжити сімейну традицію. Коли весільні обіцянки вимовляються в присутності Бога, Бог сприймає вас серйозно. Якщо ви відмовляєтесь від цих обіцянок, ви не лише зраджуєте чоловікові або дружині, але й ображаєте ім'я Бога. Ви можете сказати: "Моя обіцянка була помилкою. Крім того, це лише слова". Але дозвольте мені ще раз нагадати: слова вирішують все. Слова - це матеріал, з якого будуються відносини. Коли ми порушуємо своє слово та безчестимо ім'я Бога, ми руйнуємо наші стосунки з іншими людьми та з Богом. Кожне слово вимовляється в Божій присутності. Тому говоріть лише те, що ви маєте на увазі, і думайте про те, що ви говорите.

Заглибимося у цю тему ще більше. Існує погляд, згідно з яким, якщо ви є християнином, то вам взагалі не потрібні жодні особливі обіцянки чи присяги. Якщо називаєтесь християнином - все, що ви говорите, відображає ім'я Христа. Просто переконайтеся, що ваші слова правдиві, а ваші обіцянки надійні. Якщо кількість виконаних обіцянок більша, ніж будь-яка кількість присягань, які ви вимовляєте, то таким чином прославляєте ім'я Бога. Як сказав Ісус: "Ваше ж слово хай буде: так-так, ні-ні. А що більше над це, то те від лукавого" (Матфея 5:37). Немає сенсу намагатися довести свою правдивість, вибухаючи іменем Бога або присягаючись Біблією, або чимось іншим. Просто будьте чесні. Зловживання іменем Бога, присягатись Ним - це зміцнення власної недовіри.

Ми живемо в епоху, де так мало відомо про Десять Заповідей. Так мало уваги приділяється словам і так мало поваги до Бога, що ми мало усвідомлюємо, коли неправильно вживаємо Його Ім'я, не кажучи вже про те, наскільки це серйозно. Нам потрібно знову відчувати всю потужність цієї могутньої заповіді: "Не зловживай ім'ям Господа, Бога свого, бо Господь не залишить без провини того, хто зловживає Його ім'ям".

Заклик імені Бога

Бог не хоче, щоб ми зупинилися на тому, чого вже досягли. Він не хоче, щоб ми обмежувалися лише невеликим очищенням нашої мови. Звісно, це важливо. Бог бажає, щоб ми уникали богохульства, необдуманих розмов, проклять, евфемізмів, порожніх балачок про Нього, бурмотіння молитов,

незрозумілих присягань і всього іншого. Але насправді Бог бажає, щоб ми стали людьми, які належним чином використовують Його Ім'я, кличуть Його для спасіння і з радістю прославляють Його.

Але це не те, що ми можемо зробити, просто отримавши вказівку. Якщо ми неправильно використовуємо ім'я Бога, це свідчить про те, що в нас є проблема всередині. Наші слова відображають те, що у наших серцях. Як сказав Ісус, "Бо чим серце наповнене, те говорять уста". І сама по собі Божя заповідь не може змінити те, що у наших серцях. Засуджуючи зловживання Божим ім'ям, заповідь дуже добре вказує на симптоми, але не лікує саме захворювання: відсутність поваги до Бога і погане ставлення до Нього. Божий закон показує нам нашу проблему, але він не може вирішити її або змінити нас всередині.

Справді, щось має відбутися всередині наших сердець. Нам потрібно, щоб Бог простив нас і перетворив через віру в Ісуса Христа і внутрішню дію Його Святого Духа. Божий Закон може вказати на наш гріх, але лише Христос може звільнити від нього. Закон може показати нам, що не так із нашим старим серцем, але лише Дух може дати нам нове серце.

Якщо ви коли-небудь вживали непристойну мову, а зараз почали розуміти, наскільки це неправильно, відтепер намагайтеся більш ретельно підбирати слова. Шукайте допомогу в Бозі, щоб повністю змінити своє ставлення до Нього. Неправильне вживання імені Господа призводить до прокляття, але заклик Його імені з вірою призводить до спасіння. Вірте в своєму серці, що Ісус живий і що Він приносить вам нове життя. Зверніться до Нього та попросіть, щоб Він простив та змінив вас на нову людину. Потім відверто визнайте Його своїм Господом і Вчителем. Біблія каже: «Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся, бо серцем віруємо для праведності, а устами сповідуємо для спасіння. Каже бо Писання: Кожен, хто вірує в Нього, не буде засоромлений. Бо нема різниці поміж юдеєм та гелленом, бо той же Господь є Господом усіх, багатий для всіх, хто кличе Його. Бо кожен, хто покличе Господнє Ім'я, буде спасений» (до Римлян 10:9-13).

Ім'я Господа — це не просто слова. В цьому імені спасіння для нас, і це ім'я оберігає нас. Біблія говорить: "Господнє Ім'я сильна башта: до неї втече справедливий і буде безпечний" (Приповісті 18:10).

Бог відкрився Ізраїлю як Яхве (або "Єгова"), Великий «Я Є». Господь, який присутній. Він чітко і особисто розкрив Себе, як Ісуса. Це дивовижне ім'я, що означає "Спаситель".

"І нема ні в кім іншим спасіння. Бо під небом нема іншого Ймення, даного людям, що ним би спастися ми мали" (Дії 4:12). Бог розкрив вічну таємницю Свого божественного буття та Своєї любові як Отця, Сина і Святого Духа. Його народ хреститься в це славетне Триєдине Ім'я, і ми отримуємо Боже благословення в Ім'я Отця, Сина і Святого Духа.

Ці способи звертання до Бога — не просто слова. Це відомі імена Всемогутнього та Милосердного Господа Всесвіту. Імена, якими Його любляче серце закликає наші серця, запрошуючи до близьких стосунків з Ним і до всього багатства Його вічного життя. Тому, замість того, щоб зловживати ім'ям Єдиного Бога, хто може вас спасти, кличте Його ім'я у покайній та довірі. Цей великий Бог стане вашим спасінням.

Тоді ви відкриєте справжнє значення і призначення свого існування: прославляти Бога і вічно насолоджуватися Ним. Як християнин, шукайте найглибшу радість у прославленні імені Бога. Нехай Божя заповідь спонукає вас шанувати ім'я Того, Хто створив вас і спас. Моліться "щоб перед Ісусовим Ім'ям вклонялося кожне коліно небесних, і земних, і підземних" (до Филип'ян 2:10).

У 33 псалмі поет висловлює своє бажання величати ім'я Боже і закликає вас і мене приєднатися до нього: "Я благословлятиму Господа кожного часу, хвала Йому завсіди в устах моїх! Душа моя буде хвалитися Господом, хай це почують слухняні, і нехай звеселяться! Зо мною звеличуйте Господа, і підносьте Ім'я Його разом!" (Псалом 33:2-4).